

Sovjetisk erklæring den 12. december 1961 om Enhedskommandoen

Bilag 149

Sovjetisk regeringserklæring afgivet den 12. december 1961 til Danmarks ambassadør i Moskva

(Oversættelse fra russisk)

Den sovjetiske regering har pålagt mig at fremsætte følgende erklæring til Danmarks regering:

Sovjetunionens regering har flere gange gjort Danmarks regering opmærksom på, at det militærpolitiske samarbejde mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland har farlige følger for fredens sag, eftersom de militaristiske og revanchistiske kræfter, som har voldt de europæiske folk og bl. a. det danske folk store ulykker og lidelser, igen begynder at give tonen an i Vesttyskland.

Den sovjetiske regering har med en god nabos ret advaret Danmarks regering om, at indrømmelser over for de vesttyske militarister ikke alene kan underminere Danmarks egen sikkerhed, men også tilspidse situationen i Nordeuropa og skabe trussel mod landene i Østersø-området.

De sidste dages begivenheder viser desværre, at Danmarks regering ikke ønskede at lytte til den sovjetiske regerings betragtninger, som er dikteret af venskabelige følelser over for Danmark og dets fredselkende folk.

Hvor beklageligt det end er, bliver man nødt til at konstatere, at Danmarks regering under tryk fra Bonn går ind på den vesttyske militærledelses krav om oprettelse af en militær enhedskommando for Forbundsrepublikken Tyskland og Danmarks land- og flåde- og luftstyrker i Østersø-området.

Den sovjetiske regering kan ikke anse de argumenter som velbegrundede, som den danske regering fremfører for at retfærdiggøre sine handlinger. Den danske regering påstår f. eks., at nævnte kommandosystem ikke udgør en tosidet aftale mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland men et NATO-organ med danskere i spidsen, og at Vesttyskland derfor ikke skulle kunne dominere fælleskommandoen.

Det er imidlertid ikke svært at forudse, at Bonns generaler med støtte i Bundeswehr, som opdrages i gamle militaristiske tyske traditioner, og som i talstyrke overgår enhver af de andre europæiske NATO-landes hære med en stærkeres ret vil have det store ord i fælleskommandoen, ligesom de allerede har det også i andre NATO-organer og stabe. Mon Danmarks regering – og andre små NATO-landes regeringer – gjorde sig illusioner om, at Forbundsrepublikken Tysklands optagelse i NATO ville virke som en dæmpende faktor på Bonns militærledelse? I virkeligheden viste det sig, at de vesttyske militarister med fingerfærdighed har benyttet NATO som et bekvemt skærmbret for feberagtige militære forberedelser. Tilstedeværelsen i fælleskommandoen af officerer også fra andre NATO-lande, som vil få andenrangs poster i kommandoen kan heller ikke have nogen absolut dæmpende indflydelse på Bonn-generalerne, som nærer vidtgående revanche- og aggressionsplaner.

Efter at den danske regering har taget beslutning om oprettelsen af fælleskommandoen, kan man ikke undgå at konstatere, at Danmark har taget et nyt meget farligt skridt, som opmuntrer tidligere Hitler-generaler og admiraler i deres erobrings-

(Bilag 149 fortsat)

bestræbelser. Den danske regering letter derved de vesttyske militaristers indtrængen i Nordeuropa og i Østersøområdet, hvilket fører til en omdannelse af dette traditionelt fredelige område til et arnested for intriger og militære forberedelser. Dette skridt bidrager, hvad enten Danmarks regering vil det eller ej, til forvandling af Østersøområdet til et militært opmarchsted til aggressionen mod Sovjetunionen og andre fredselskende stater, hvilket er i strid med den danske regerings hidtidige forsikringer om, at den aldrig vil tillade, at dansk territorium udnyttes til forberedelser af angreb mod hvilken som helst stat.

Den danske regerings fornævnte handlinger forværrer forholdet mellem Sovjetunionen og Danmark og vanskeliggør Danmarks neutrale naboers stilling.

Den sovjetiske regering finder, at den påtænkte inddragelse af Bornholm, der i sin tid blev befriet af sovjetiske tropper fra hitleriske okkuperanter, i det område, der underlægges fælleskommandoen, i hvilken de overlevende hitlerister vil dominere, strider imod ånd og bogstav i den danske regerings forsikringer af 8. marts 1946 om, at Danmark er rede til »med sine egne styrker uden nogen som helst deltagelse af udenlandske tropper at besætte Bornholm og dér fuldt ud oprette sin forvaltning«.

Den sovjetiske regering erklærer, at den danske regering påtager sig et alvorligt ansvar for undergravelsen af grundvolden for fred og ro i Nordeuropa og i Østersøområdet. Sovjetunionens regering kan naturligvis ikke forbigå dette i tavshed og kan ikke i ligegyldighed være vidne til, at Danmarks regering ser igennem fingre med Forbundsrepublikken Tysklands erobringsbestræbelser i dette område.

Stillet over for Forbundsrepublikken Tysklands og Danmarks militære forberedelser i Østersøområdet, vil den sovjetiske regering blive nødt til at træffe nødvendige modforholdsregler til varetagelse af sit lands og sine allieredes sikkerhed.

Kilde: Udenrigsministeriet: *Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966*, bind II: Bilag, København: Udenrigsministeriet 1968, bilag 149.